ПОЛТАВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОГО БУДІВНИЦТВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВИЛА І БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ

галузь знань 27 Транспорт

спеціальність 275 Транспортні технології

спеціалізація 275.03 Транспортні технології на автомобільному транспорті

освітньо-професійна програма Організація та регулювання дорожнього руху

Викладач: Костянтин КОВШИК – спеціаліст вищої категорії, викладач Правил дорожнього руху та Технічної експертизи дорожньо - транспортних пригод Полтавського фахового коледжу транспортного будівництва

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Галузь знань 27 Транспорт **Спеціальність** 275.03 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) **Освітньо-професійна програма** Організація та регулювання дорожнього руху **Освітньо-професійний ступінь** фаховий молодший бакалавр	Форма навчання: денна
	Статус дисципліни – ОК 29 (обов'язковий освітній компонент, що формує загальні компетентності)
	Мова викладання – українська
	Базові знання: знання з навчальних дисциплін «Транспортно-експлуатаційні властивості автомобільних доріг», «Технічні засоби організації дорожнього руху», «Охорона праці», «Автоматичні засоби управління дорожнім рухом», "Загальний курс транспорту".
	Тривалість вивчення, структура: Курс – III, семестр – V, VI Кількість кредитів ECTS – 7 Загальна кількість годин – 240 Кількість аудиторних годин – 138 Лекції – 108 год Практичні роботи 30 год. Самостійна робота – 102 год Розділів – 9, тем – 38
	Методи навчання **Методи стимулювання і мотивації до навчання:** бесіда (відтворююча, систематизуюча, евристична); мотиваційна мова та промова, «Мотиватори», вербалізація позитивного досвіду, навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; цікаві аналогії, проблемний виклад, педагогіка співробітництва, створення ситуацій емоційно-моральних переживань, творча діяльність, взаємоопитування, питання до змісту, теоретична атака тощо. **Інтерактивні методи:** «Виступ», «Мозковий штурм», «Робота над помилками», «Запитай у того, хто знає», «Переможець», "Мікрофон" тощо. **Методи коучингу:** «Лінія часу», «Чотири питання», модифікація досвіду. **Методи візуалізації знань:** мультимедійна-наочність, навчальна мультимедійна-презентація, скрайбінг, тощо. **Комп'ютерно-орієнтовані методи:** пояснення із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), відео за запитом, індивідуальний та колективний майндмеппінг, скрайбінг, модерація. **Дослідницькі методи:** міні-дослідження, проєкти, ситуаційний аналіз, метод Ісікави.

	Рефлексія.
	Форми і засоби поточного та підсумкового контролю **Поточний контроль:** спостереження за навчальною діяльністю студентів; індивідуальне, групове та фронтальне усне опитування; виконання та захист домашнього завдання (індивідуальна або групова презентація); обговорення матеріалів занять, рефлексія; взаємоконтроль, самоконтроль; тематичні повідомлення; письмові завдання; самостійна робота. **Тематичний контроль:** тести; контрольна робота. **Підсумковий контроль:** екзамен.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

МЕТОЮ вивчення навчальної дисципліни правила і безпека дорожнього руху є:

- **ознайомити** з законодавством України про автомобільний транспорт і дорожній рух, порядком і умовами перевезення пасажирів і вантажу, можливими причинами дорожньо - транспортних пригод та способами їх запобігання, правилами надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо - транспортних пригод;
- **розпізнавати** дорожні знаки і дорожню розмітку, сигнали регулювальника, попереджувальні сигнали;
- **проводити** аналіз дорожньо - транспортних пригод;
- **виробляти** оптимальні шляхи попередження дорожньо - транспортних пригод;
- **формувати** здатність генерувати нові ідеї, приймати нестандартні рішення в процесі експлуатації автотранспорту;;
- **розвивати** етику водія та його взаємовідносини з іншими водіями транспортних засобів, індивідуальні якості водія: відчуття і сприйняття, сенсорні і розумові навички в оцінці і прогнозування дорожньо - транспортних пригод;
- **сприяти** всебічному розвиткові студентів.

Сформувати у студентів теоретичні знання з організації дорожнього руху, правил безпечного руху транспортних засобів і пішоходів на дорозі; навички правильної орієнтації в дорожній обстановці,оцінки ситуації та прогнозування її розвитку; уміння користуватися нормативно-правовими актами у сфері дорожнього руху.

Мета реалізується через такі основні ЗАВДАННЯ:

Навчити студента виконувати Правила дорожнього руху, впевнено діяти за складних дорожніх обставин і не допускати дорожньо-транспортних пригод.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАБУТТЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких повинен набути здобувач освіти *(інтегральна, загальні* – ЗК*, спеціальні* – СК*)*	**Результати навчання** (РН)
ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН7. Організовувати перевезення вантажів в різних сполученнях, обирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів перевезення. РН8. Організовувати перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в різних сполученнях, а також обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. РН9. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту. РН10. Установлювати зв'язки між різними ланцюгами постачань з визначенням функцій логістичних центрів та аналізу особливості супутніх інформаційних і фінансових потоків. РН11. Оцінювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу методів оформлення митної документації та митного контролю. РН14. Проєктувати окремі елементи схем транспортних систем із застосовуванням технології оперативного управління транспортними потоками.

	РН16. Аналізувати види і типи елементів транспортних систем та знаходити рішення їх оптимізації. РН17. Обирати інформаційні системи для організації перевезень і використовувати автоматизовані системи керування у транспортному процесі
СК2. Здатність до організації та управління перевезенням вантажів (за видами транспорту)	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН7. Організовувати перевезення вантажів в різних сполученнях, обирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів перевезення. РН11. Оцінювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН12. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу методів оформлення митної документації та митного контролю. РН15. Використовувати методи організації транспортно-експедиторського обслуговування різних видів сполучення. РН17. Обирати інформаційні системи для організації перевезень і використовувати автоматизовані системи керування у транспортному процесі.
СК3. Здатність до організації та управління перевезенням пасажирів та багажу (за видами транспорту).	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному

	для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН8. Організовувати перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в різних сполученнях, а також обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. РН11. Оцінювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН12. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу методів оформлення митної документації та митного контролю. РН15. Використовувати методи організації транспортно-експедиторського обслуговування різних видів сполучення. РН17. Обирати інформаційні системи для організації перевезень і використовувати автоматизовані системи керування у транспортному процесі.
СК4. Здатність до організації взаємодії видів транспорту	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання.

	РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН8. Організовувати перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в різних сполученнях, а також обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. РН9. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту. РН10. Установлювати зв'язки між різними ланцюгами постачань з визначенням функцій логістичних центрів та аналізу особливості супутніх інформаційних і фінансових потоків. РН12. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу методів оформлення митної документації та митного контролю. РН16. Аналізувати види і типи елементів транспортних систем та знаходити рішення їх оптимізації.
СК6. Здатність до оцінювання експлуатаційних, техніко-економічних, технологічних, правових, соціальних та екологічних складових організації перевезень.	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН11. Оцінювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.
СК7. Здатність до оцінювання та забезпечення безпеки транспортної діяльності.	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності.

	РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв’язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН7. Організовувати перевезення вантажів в різних сполученнях, обирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів перевезення. РН8. Організовувати перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в різних сполученнях, а також обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. РН12. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу методів оформлення митної документації та митного контролю.
СК9. Здатність до оперативного управління рухом транспортних потоків.	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв’язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН9. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту. РН10. Установлювати зв’язки між різними ланцюгами постачань з визна-ченням функцій логістичних центрів та аналізу особливості супутніх інформаційних і фінансових потоків.

	РН12. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН14. Проєктувати окремі елементи схем транспортних систем із застосовуванням технології оперативного управління транспортними потоками. РН17. Обирати інформаційні системи для організації перевезень і використовувати автоматизовані системи керування у транспортному процесі.
СК12. Здатність до використання сучасних інформаційних технологій, автоматизованих систем керування при організації перевізного процесу.	РН2. Вільно володіти державною мовою як усно, так і письмово та іноземною мовою в обсязі, необхідному для забезпечення професійної діяльності. РН3. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв’язання практичних завдань з організації перевезень та проєктування транспортних технологій. РН4. Поліпшувати показники виконуваних робіт, планувати та організовувати їх виконання. РН5. Використовувати транспортні технології з врахуванням вимог до збереження навколишнього середовища. РН7. Організовувати перевезення вантажів в різних сполученнях, обирати вид, марку, тип транспортних засобів (суден) та маршрутів перевезення. РН8. Організовувати перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу в різних сполученнях, а також обслуговування пасажирів на вокзалах та пасажирських терміналах. РН9. Аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту. РН10. Установлювати зв’язки між різними ланцюгами постачань з визначенням функцій логістичних центрів та аналізу особливості супутніх інформаційних і фінансових потоків. РН11. Оцінювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН13. Організовувати міжнародні перевезення з використанням аналізу

	методів оформлення митної документації та митного контролю. РН14. Проєктувати окремі елементи схем транспортних систем із застосовуванням технології оперативного управління транспортними потоками. РН15. Використовувати методи організації транспортно-експедиторського обслуговування різних видів сполучення. РН16. Аналізувати види і типи елементів транспортних систем та знаходити рішення їх оптимізації. РН17. Обирати інформаційні системи для організації перевезень і використовувати автоматизовані системи керування у транспортному процесі.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальні положення, терміни та визначення. Обов'язки і права учасників дорожнього руху. Вимоги до велосипедистів, осіб, які керують гужовим транспортом та погоничів тварин

1.1 Загальні положення, терміни та визначення.
1.2 Обов'язки і права водіїв транспортних засобів, пішоходів і пасажирів.
1.3 Вимоги до велосипедистів, осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин.
Контрольна робота № 1.

2 Регулювання дорожнього руху

2.1 Дорожні знаки та їх характеристика.
2.2 Дорожня розмітка.
2.3 Дорожнє обладнання та його характеристика.
2.4 Регулювання руху за допомогою світлофорів і сигналів регулювальника.
Контрольна робота № 2.

3 Рух, зупинка і стоянка транспортних засобів

3.1 Попереджувальні сигнали.
3.2 Початок руху, зміна його напрямку. Зупинка і стоянка ТЗ.
3.3 Проїзд перехресть.
Контрольна робота 3.

4 Особливі умови руху

4.1 Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних ТЗ і залізничних переїздів. Переваги маршрутних ТЗ.
4.2 Особливі умови руху.
4.3 Перевезення людей та вантажу.

5. Інші вимоги до організації дорожнього руху

5.1 Номерні і розпізнавальні знаки, написи та позначення
5.2 Технічний стан і обладнання ТЗ
5.3 Окремі питання, що потребують узгодження
Контрольна робота 4

6. Основи керування автомобілем

6.1 Техніка користування органами керування автомобілем
6.2 Прийоми керування автомобілем в обмежених проїздах
6.3 Керування автомобілем на перехрестях та пішохідних переходах
6.4 Керування автомобілем в транспортному потоці
6.5 Керування автомобілем в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості
6.6 Керування автомобілем в складних дорожніх умовах

7. Безпека дорожнього руху

7.1 Основи психофізіології і праці водія
7.2 Професійна надійність водія
7.3 Етика поведінки водія
7.4 Експлуатаційні властивості автомобілів
7.5 Дорожні умови
7.6 ДТП і заходи їх запобігання
Контрольна робота 5

8. Правова основа дорожнього руху

8.1 Основні нормативні акти про працю.
8.2 Право власності на ТЗ
8.3 Адміністративна і дисциплінарна відповідальність за порушення ПДР
8.4 Кримінальна відповідальність за автотранспортні злочини
8.5 Відповідальність за нанесення матеріальної шкоди та шкоди природі
Підсумкова контрольна робота

9. Медичне забезпечення

9.1 Загальні положення. Основи анатомії та фізіології людини
9.2 Стан, небезпечний для життя
9.3 Перша допомога потерпілим
9.4 Послідовність дій при наданні допомоги потерпілим
9.5Алкоголь, наркотики і їх вплив на працездатність водія

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

(за видами навчальної діяльності)

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування (індивідуальне, групове, фронтальне) й оцінювання їх

знань під час теоретичних занять, самостійної роботи, взаємоконтролю, самоконтролю, проведення й перевірки письмових контрольних робіт, тестування та в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій.
Тематичний контроль: тести, контрольна робота.
Підсумковий контроль: екзамен.

Бал	Значення оцінки	Критерії оцінювання
5	**Відмінно**	Студент володіє повними, системними знаннями навчального матеріалу в повному обсязі. Знає законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух; правила дорожнього руху; особливості керування автотранспортними засобами; основи керування транспортними засобами; можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх попередження; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації транспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу. Відповіді студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал в практичній діяльності, вміє аналізувати і робити висновки, надавати першу допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод. Виявляє пізнавальний інтерес до предмету.
4	**Добре**	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал в практичній діяльності, вміє аналізувати і робити висновки. Його відповідь в цілому правильна, але містить неточності стосовно законодавства про автомобільний транспорт, правила дорожнього руху. Знає особливості керування автотранспортними засобами. Має базові знання з основ керування автотранспортними засобами; орієнтується у можливих причинах дорожньо-транспортних пригод; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; основи правових основ і відповідальності за порушення правил дорожнього руху, завдання матеріальної шкоди. Виявляє пізнавальний інтерес до предмету.
3	**Задовільно**	Студент володіє матеріалом в неповному обсязі, без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал. З консультативною допомогою викладача виконує переважну більшість завдань, але при виконанні допускається помилок. Потребують доопрацювання уміння та навички практично застосовувати здобуті знання для розв’язання проблем, які виникають у дорожньому русі.

2	**Незадовільно**	Студент безсистемно, неповно з допомогою викладача відтворює окремі фрагменти навчального матеріалу, пов'язаного з правилами та безпекою дорожнього руху. Студент з великими утрудненнями виконує практичну роботу, або зовсім її не виконує.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Правила дорожнього руху з коментарями та ілюстраціями, Харків, ТОВ Видавництво "Моноліт", 2025, 224 с.
2. З.Д. Дерех, В.Ф. Душник, Підручник водія: Основи керування автомобілем. - К: Видавництво Арій, 2007. - 144с.: іл.
3. О.Я. Фоменко, В.П. Сахно, Г.О. Ковальчук та інші, Підручник водія, - К.: Літера ЛТД, 2013. - 240с. : іл.
4. А.О. Собаракь, Я.Д. Холмянський, С.М. Тараненко, Основи безпеки дорожнього руху: Навч. посіб./ За ред.В.М. Бесчастного. - К.: Знання, 2007. - 312с., 20с.іл.
5. О.А. Тимовський, З.Д. Дерех, Ю.Є. Заворицький, Основи безпечного керування дорожніми транспортними засобами: Навч. посіб. - К.: Арій, 2007. - 160с.:іл. - (Б-ка автомобіліста).
6. О.Я. Фоменко, В.М. Краснопивцев, О.М. Ігнатов та ін., Підручник водія. Підготовка та підвищення кваліфікації керування автомобілем. - К.: Ред. журн. "Сигнал", 1997. - 288 с.: іл.

Допоміжна література

1. Закон України «Про дорожній рух» зі змінами
2. Закон України «Про Національну поліцію» зі змінами
3. Закон України «Про страхування» зі змінами
4. ДСТУ 4278:2019 Дорожній транспорт. Знаки номерні транспортних засобів. Загальні вимоги. Правила застосування. Видання офіційне. Київ ДП «УкрНДНЦ» 2020

Інформаційні ресурси

1. Сайт дистанційного навчання Полтавського фахового коледжу транспортного будівництва https://pbttb.gnomio.com/
2. Бібліотека коледжу: e-mail pbttb_lib@ukr.net
3. www.pravpoka.net
4. www.hsc.gov.ua

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- навчальна платформа Moodle;
- освітній онлайн-портал «На Урок»;
- платформа онлайн-освіти Prometheus;
- платформа з цифрової грамотності Дія.Освіта;